

Ko upočasnjeni ples obmiruje

Daša Cvjetičanin

Ljubljana – V zbirki *Knjižnica Mesnoga gledališča ljubljanskega* je v prevodu **Aleksandre Rekar** izšel že 151. zvezek te zbirke z naslovom *Izčrpavajoči ples – Uprizarjanje in politika giba* avtorja **Andréa Lepeckega**. Delo, ki je v izvirniku prvič izšlo leta 2006 pri založbi Routledge, doslej pa je bilo prevedeno še v pet jezikov, sta včeraj v pogovoru z urednico Knjižnice **MGL** **Petro Pogorevc** podrobneje predstavila avtorica spremne besede **Bojana Kunst** ter kritik in publicist **Rok Vevar**.

André Lepecki, kurator in dramaturg, ki trenutno živi v New Yorku in raziskuje razmerja med plesom, filozofijo in kiparstvom, v knjigi *Izčrpavajoči ples* z analizo projektov nekaterih sodobnih koreografov, kot so Jérôme Bel, Xavier Le Roy, Juan Dominguez, La Ribot, Vera Mantero in Trisha Brown, ter vizualnih in scenjskih umetnikov iz ZDA, kot sta Bruce Nauman in William Pope.L, obravnava »ontološko vprašanje plesa«, kot je temo, s katero se knjiga ves čas spopada, pojasnila filozofinja in dramaturginja Bojana Kunst. »Ob pregledu predstav sodobnih evropskih in severnoameriških koreografov ter vizualnih umetnikov in performerjev iz devetdesetih let prejšnjega stoletja je Lepecki zastavil problem sodobnega plesa, ki ga vidi v zatikajočih se sekvencah,« poudarja eno izmed kritič-

nih prvin zahodnega gledališkega plesa Bojana Kunst. Uprizorjena dejanja mirovanja, »v katerih je mirovanje nadomestilo gibanje, počasnost pa hitrost,« kot piše v spremni besedi, »radikalno zarezajo v naravo plesa«, saj se porušijo nekatera temeljna razmerja, kot je na primer gibanje–subjekt–reprezentacija. Naloga koreografije tako postane vnovičen razmislek o subjektu v povezavi s telesom, naloga, »ki je vselej že v dialogu s kritično teorijo in filozofijo«, piše v svoji knjigi André Lepecki.

Rok Vevar poudarja, da se je treba vprašati tudi po pogojih, v katerih je takšen ples vzniknil. Sam meni, da je ples v prvi polovici devetdesetih let prejšnjega stoletja »nastajal zelo politično«, in dodaja, da se je spremenil celoten odnos do plesne zgodovine, »ki se piše na novo«. Tezi o političnemu angažmaju novih koreografskih praks, ki so jih koreografi poimenovali »performativna umetnost«, »živa umetnost«, »body art«, »telesna instalacija«, »konceptualni ples«, »plesno gledališče« in še drugače, pritrjuje tudi Bojana Kunst, saj so se te »javno opredelile za nadaljevanje konceptualizma iz poznih šestdesetih in sedemdesetih let 20. stoletja«.

Navezovanje na evropske filozofske koncepte kritike postkolonialnih teorij je sodobni ples opredeljevalo kot »žeton demokracije«, razlaga avtorica spremne besede, prav tako pa si nove koreografske prakse s konceptualizmom poststrukturalizma

delijo kar nekaj ključnih značilnosti, med njimi »kritiko reprezentacije, poudarjanje politike, zlitje vizualnega z jezikovnim, težnjo po razpustitvi žanrov in kritiko avtorstva«, kot je med drugim zapisal Lepecki. Prav tako se Bojana Kunst in Rok Vevar strinjata, da tovrstnim koreografskim praksam slovenski prostor še ni pretirano naklonjen zaradi »pomanjkanja univerzitetnih programov sodobnega plesa«, kot poudarja Vevar, in pa dejstva, kot pristavlja Bojana Kunst, da se »interdisciplinarne narave vizualnih umetnosti še nismo dotaknili«.